

Om
 fortrinligt Dvæg i Tydskland.

(Af et Brev fra Hr. Stutmester, Ridder og Dannebrogsmænd Nielsen.)

Det sydligere Tydsklands Exempel, nemlig at forbedre sine Dvægstammer med Schweizer og Tyroler Racer, har Tid efter anden ogsaa virket paa det nordligere, hvor det store melkerige, men grovere oldenborgske og ostfrisiske Dvæg nu efterhaanden fortrænges af hine fra de store Godser og Domainer, paa hvilke det tilforn ved overflødig Staldfodring ansaaes som det forbeelagtigste; de maae vige, fordi de ikke ved samme Qvantitet Foder give det rundelige Udbytte af Melk, Smør og Kiød, som hine. Ogsaa til det Brunsvigiske er denne Forbedringslyst naaet, og tænkende Landmænd have siden Aaret 1815, da jeg senest var her, deri giort betydelig Fremgang; den Gang var der, foruden Grev. Beltheim til Harkke, faa eller ingen, som havde tænkt derpaa; nu derimod er det saavel paa de betydeligste Godser, som og hos Domaine-Forpagterne, som her kaldes Amts-

mænd, temmelig almindeligt, og de affætte deres tre Ugers gamle Kalve, som de ikke selv ville tillægge, til Bønder og andre Lysthavende, som kappes om dem for 3 Louisd'or eller 12 Specier Stykket.

Schweizerste Dvæghandlere komme flere Gange aarlig til Brunsvig og Omegnen, og affætte alt hvad de bringe til Lysthavende, som betale en Koe eller Tyr almindelig med 20, 24 ja 26 Louisd'or. I Slutningen af Aaret 1817 lod Enken Frue Weltheim til Destedt, en Søster af Grev Weltheim til Harbke, ved sin Gods-Administrator opkøbe 24 Køer og Tyre i Schweiz; Stykket af disse kom hende omtrent paa 85 Specier; den største Deel af denne Stamme, som er Berner-Race, er lysrød af Lød, større af Vert, finere af Knogler og Race, og venteligt mere mælkferig end Freyburger-Racen, som for det meste er hvidrød-hielmet og graabroget, har velstillede og de meest spatfrie Been, tilligemed den skønneste bedst udvorne Bagdeel af alle herværende Racer, af hvilke Schweizer-Racen, som almindelig er svalebrun, graaladen med lys Mule, er for Diet den mindst behagelige; det er den samme, jeg for omtrent 30 Aar saae indført paa Mattern og flere sachsiske Godser; den har grovere Hoved, skumlere Dine, en slattere ribbet Bygning, og i det Hele ikke den behagelige sluttede Form, som er Berner- og Freiburger-Racerne egen; men den

skal dog være melkerlig. En troværdig, sagkyn-
dig Mand har sagt mig, at Tyre af denne Race,
parret med Tonderste, eller som vi kalde dem,
Ballumer Kør, paa adskillige Gaarde i det Bran-
denborgske har frembragt et saare fordeeltigt
Dvægslags. — Den for mit Die vakkreste og i
Overeensstemmelse med Regler og min individuelle
Erfaring, med Hensyn til Melk- og Kiød-Be-
nyttelse fordeeltigt Tyroler-Race, findes her
og paa adskillige Gaarde; jeg fandt den til stor
Fuldkommenhed paa Godset Heiningen, hvor den
af dets afdøde Eier Amtsbraad Marquardt var ind-
ført; ogsaa af denne Race borttrives Kalvene, og
havde nuværende rige Godseiers Forfængelighed
ikke virket gunstig for mig, saa havde det været
umueligt at kiøbe noget deraf i det Brunsvigiske;
jeg bekom her 4 unge Kør og Dvier, og 1 Tyr
8 Maaneder gl.; paa Godset Destedt fik jeg ligele-
des en Mars gl. Tyr af Berner-Racen; jeg har
kiøbt det for egen Regning og Risiko; men er jeg
saa heldig at faae det velbeholden hjem, (thi Om-
stændigheder og Tiden tillade mig ikke personlig
at anvende den Opmærksomhed paa dets Trans-
port, som en saadan Gienstand vel fordrer og for-
tiener) saa agter jeg at præsentere det for Bedkom-
mende, og skulde det finde Bifald, saa vil det
glæde mig dobbelt at have benyttet Leiligheden.

Hamburg, den 25 April 1821.